

ՎՐԱՍՏԱՆ-ԻՐԱՆ

ԻՐԱՆԻՑ ԶԱՅԱՍՏԱՆՈՎ, ՎՐԱՍՏԱՆՈՎ ԴԵՊԻ ՍԵՎ ԾՈՎ

Ապրիլի 22-23-ին Վրաստանի վարչապետ Գիորգի Կվիրիկաշվիլին, պաշտոնական երկօրյա այցով, գտնվում էր Իրանի Իսլամական Հանրապետությունում:

Իսկ Ջահանգիրի եւ Մեջլիսի իսլամական խորհրդատվական խորհրդի նախագահ Ալի Լարիջանի հետ: Իրանի նախագահի հետ հանդիպմանը, Ռուսիանից հայտարարեց, որ Թեհրանը ուղջունում է Վրաստանի հետ հարաբերությունների զարգացումը բոլոր ոլորտներում: Հանդիպմանը հատուկ ուշադրություն հատկացվեց տրանսպորտին եւ Պարսից ծոց-Սեւ ծով փոխադրամիջանցքին: «Այդ ոլորտում Թեհրանի եւ Թբիլիսիի հարաբերությունների խորա-

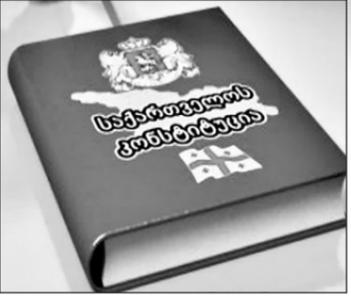
Այցի շրջանակներում Վրաստանի կառավարության ղեկավարը հանդիպումներ ունեցավ Իրանի նախագահի Հասան Ռուսիանիի, փոխնախագահ Իս-

Թեհրանի եւ Թբիլիսիի հարաբերությունների խորա-

(Շարունակությունը՝ 3-րդ էջում)

ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՕՐԵՆՔ

ՍԱՀՄԱՆԱԴՐԱԿԱՆ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՆԱԽԱԳԻԾԸ ԿՆԵՐԿԱՅԱՑՎԻ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆ

Սահմանադրական փոփոխությունների նախագիծը այս շաբաթ կներկայացվի Վրաստանի խորհրդարանին:

Իսկ փաստաթղթի երրորդ ընթերցմամբ վերջնական քվեարկությունն անցկացվելու է աշնանը: Այդ մասին պետական սահմանադրական հանձնաժողովի եզրափակիչ նիստի ավարտից հետո՝ հայտարարեց Վրաստանի խորհրդարանի եւ սահմանադրական հանձնաժողովի նախագահ Իրակլի Կոբախիձեն:

Իրակլի Կոբախիձեն պարզաբանումներ ներկայացրեց սահմանադրական փոփոխությունների ընդունման ընթացակարգի հար-

(Շարունակությունը՝ 2-րդ էջում)

ՏԱՐԱԾԱՇՐՋԱՆ

ՎՐԱՍՏԱՆԻ ՆԱԽԱԳԱՐԸ ՍԱՄՑԻՆ-ՉԱՎԱԽԵԹՈՒՄ

Վրաստանի նախագահ Գիորգի Մարգվելաշվիլին, իր նախածեռնած «Սահմանադրությունը՝ բոլորինն է» քարոզարշավի շրջանակներում, այցելեց Սամցխե-Չավախեթի:

Սահմանադրական փոփոխությունների կապակցությամբ իր հայեցակետի շարադրմամբ, երկրի նախագահը հանդիպումներ ունեցավ Ասպինձալում, Ախալցխիստում: Ախալցխիստում երկրի նախագահը հանդիպում ունեցավ Սամցխե-Չավախեթի պետական համալսարանի ուսանողների հետ, այցելեց Վարձիայի վանական համալիր, ծանոթացավ այդտեղ 2016

թվականի նոյեմբերի 1-ին տեղի ունեցած հրդեհի հետեւանքների վերացման համար իրականացվող վերանորոգման աշխատանքներին: «Պահանջի՛ր վրացականը» քարոզարշավի շրջանակներում, մինչ այդ Գիորգի Մարգվելաշվիլին այցելեց Նինոծմինդայի մուսուլմանական Փոկա գյուղ, որտեղ ծանոթացավ տեղի կանանց մենաստանի կողմից արտադրվող մթերքներին:

ՀՐԲԵԼՅԱՆ

ՏԱՄՆԱՄՅԱ ԲԱՐԵՓՈԽՈՒՄՆԵՐԻ ԱՐԴՅՈՒՆՔՈՒՄ ԿԱՏԱՐԵԼԱԳՈՐԾՎԱԾ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

Ապրիլի 25-ին, Վրաստանի ֆինանսների նախարարության եկամուտների ծառայության կազմավորման 10-ամյա հորելյանի նշանավորման համար, Թբիլիսիի Մթածմինդայի զբոսայգում անցկացվեց տոնական միջոցառում, որին ներկա էին Վրաստանի վարչապետ Գիորգի Կվիրիկաշվիլին, երկրի գործադիր եւ օրենսդիր իշխանության ներկայացուցիչներ, Վրաստանում հավատարմագրված դիվանագիտական կորպուսի եւ բիզնես հատվածի ներկայացուցիչներ:

Դմիտրի Քունսիշվիլին ներկայացրեց նախարարության եկամուտների ծառայությունում իրականացված բարեփոխումները, կառավարության չորս կետից բաղկացած տնտեսական ծրագրի իրականացման ընթացքն ու օրենսդրությունում ծրագրված

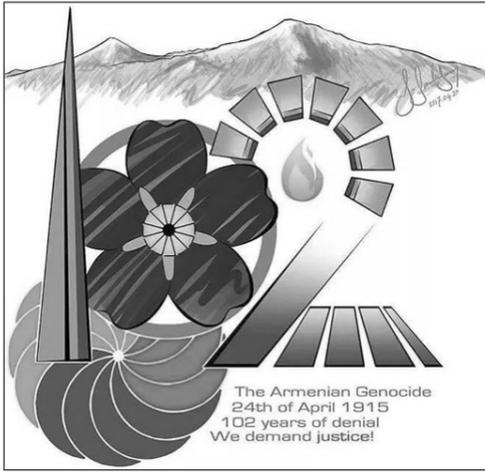
նոր փոփոխությունները, որոնք կողմնորոշված են մասնավոր հատվածի առավելագույն խրախուսմանն ու ուժեղացմանը: Ֆինանսների նախարարության եկամուտների ծառայության գործունեության հաշվետվություն

(Շարունակությունը՝ 2-րդ էջում)

Միջոցառման շրջանակներում Վրաստանում առաջին փոխվարչապետ, ֆինանսների նախարար

ԱՊՐԻԼԻ 24-Ը ԶԱՅՈՑ ՑԵՂԱՄՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ՋՈՐՇԵՐԻ ՀԻՇՆԱՍԱԿԻ ՕՐՆ Է

Ապրիլի 24-ին համայն հայությունը, առաջադեմ միջազգային հանրության հետ միասին հարգանքի տուրք մատուցեց Հայոց ցեղասպանության գոհերի հիշատակին: Հիշատակի արարողություններ կատարվեցին ողջ Հայաստանում, աշխարհի տարբեր երկրների հայ համայնքներում: Բողոքի կոչեր բարձրացվեցին Թուրքիայի մերժողական քաղաքականության դեմ եւ ուղերձ հղվեց միջազգային հանրությանը՝ ճանաչել 20-րդ դարասկզբի մեծագույն ոճրագործությունն ու դրանով կանխարգելել ցեղասպանությունների կրկնությունը:

Հայ Առաքելական եկեղեցու բոլոր բեմերում մատուցվեց հոգեհանգստյան պատարագ: Ապրիլի 24-ին Հայաստանի (Շարունակությունը՝ 4-րդ էջում)

ԶԱՅՈՑ ԳԵՂԱՄՊԱՆՈՒԹՅԱՆԸ ՆՎԻՐՎԱԾ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐ ՎՐԱՍՏԱՆՈՒՄ

Վրաստանի մայրաքաղաքում, երկրի հայաբնակ վայրերում «Հիշում են եւ պահանջում» խորագրով անցկացվեցին միջոցառումներ՝ նվիրված Հայոց ցեղասպանության 102-րդ տարելիցին:

Ապրիլի 23-ին Թբիլիսիում, Ռուսթավելու պողոտա թիվ 29-ում, 32 հարկանի նորակառույց, հինգաստղանի «Բիլթնոր» հյուրանոցում կայացավ հուշ երեկո՝ նվիրված Հայոց ցեղասպանության գոհերի հիշատակին: Հայոց ցեղասպանության ճանաչման, դատապարտման եւ արդարության պահանջի վերաբերյալ ելույթ ունեցավ «Վրաստանի

(Շարունակությունը՝ 4-րդ էջում)

ՉԵԽԻԱՆ ԳԱՆԱՉԵՑ ԶԱՅՈՑ ՑԵՂԱՄՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ

Չեխիայի Հանրապետության խորհրդարանը, ապրիլի 25-ին կայացած նիստում, ձայների 104 կողմ, 0՝ դեմ, 0՝ ձեռնպահ հարաբերակցությամբ (96-ը չեն քվեարկել) ընդունեց Հայոց ցեղասպանությունը ճանաչող բանաձեռ: Բանաձեռում, մասնավորապես, նշվում է. «Չեխիայի խորհրդարանի Պատգամավորների պալատը դատապարտում է երկրորդ համաշխարհային պատերազմի ժամանակ նացիստների կողմից գրավված տարածքներում մարդկության դեմ գործած հանցագործությունները հրեաների, գնչուների եւ սլավոնների նկատմամբ, Առաջին համաշխարհային պատերազմի ժամանակ՝ հայերի ցե-

ղասպանությունը եւ ազգային ու կրոնական այլ փոքրամասնությունների ցեղասպանությունը Օսմանյան կայսրության տարածքում, ինչպես նաեւ երկրագնդի այլ տարածքներում կատարված ցեղասպանական բռնությունները, եւ կոչ է անում միջազգային հանրությանը արդյունավետորեն կանխել մարդու եւ քաղաքացիական իրավունքների ոտնահարումներն աշխարհում, եւ վեճերը լուծել խաղաղ միջոցներով»: Ավելի վաղ՝ Չեխիայի Հանրապետության նախագահ Միլոշ Չեմանն իր գորակցություն է հայտնել Չեխիայի հայ համայնքին՝ Հայոց ցեղասպանության 102-րդ տարելիցի կապակցությամբ:

Շաբաթից շաբաթ. Փաստեր եւ իրադարձություններ

ՀԱՂՈՐԳՈՒՄ ԵՆ «ՎՐԱՍՏԱՆԻ» ԵՎ ԼՐԱՏՎԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԹՂԹԱԿԻՅՆԵՐԸ

ԱՅՑ

ԸՆԴՊԾՎԵՑ ՌԱԶՄԱՎԱՐԱԿԱՆ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀԱՍՏԱՏՄԱՆ ԿԱՐԵՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

ՎՐԱՍՏԱՆԻ ՎԱՐՉԱՊԵՏԻ ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ԱՅՑԸ ՈՒՄԻՆԻԱ

Վրաստանի վարչապետ Գիորգի Կվիրիկաշվիլին, ապրիլի 26-27-ին, երկօրյա պաշտոնական այցով գտնվում էր Ռուսիայում: Այցի շրջանակներում՝ Վրաստանի կառավարության ղեկավարը հանդիպում ունեցավ Ռուսիայի նախագահ Կլաուս Յոհանսոնի, վարչապետ Սորինո Գրինդյանուի, Ռուսիայի սենատի նախագահ Կելին Պոպսկով-Տերիչանուի, պաշտոնական այլ անձանց հետ: Հանդիպումներում առանձնակի ուշադրություն հատկացվեց Սեւ ծովի տարանցիկ ներուժի օգտագործման եւ տարածաշրջանային ձեւաչափով երկկողմ համագործակցության խորացման հեռանկարներին, ընդգծվեց վրաց-ռուսական համագործակցության նոր փուլի՝ ռազմավարական հարաբերությունների անցման կարեւորությունը: Բանակցությունների արդյունքում ստորագրվեց երկու երկրների հա-

մատեղ հռչակագիրը, որտեղ նշվեցին ռազմավարական համագործակցության առաջնահերթությունները: Ռուսիական կողմը պատարաստականություն հայտնեց աջակցել Վրաստանի եվրաինտեգրման կուրսին:

ՎՐԱՍՏԱՆ-ԻՐԱՆ

ԻՐԱՆԻՑ ՀԱՅԱՍՏԱՆՈՎ, ՎՐԱՍՏԱՆՈՎ ԴԵՊԻ ՍԵՎ ԾՈՎ

(Սկզբը՝ 1-ին էջում)

ցումը կարող է օժանդակել տարածաշրջանի էական զարգացմանը»,- հայտարարեց Ռուսիայից:

«Հսկայական նշանակություն ունի Յուսիս-Հարավ փոխադրամիջանցքի հարցը եւ Պարսից ծոցի ու Սեւ ծովի միջեւ Իրան-Հայաստան-Վրաստան կամ Իրան-Ադրբեջան-Վրաստան ուղեգծով կապի հաստատումը»,- հայտարարեց Ջահանգիրին:

Իրանի փոխնախագահի խոսքով, թեհրանն արդեն պատրաստակամություն է հայտնել, որ Պարսից ծոցը Սեւ ծովի հետ կապվի Յուսիս-Հարավ փո-

խադրամիջանցքով, որն այդ ուղեգծով միմյանց հետ կկապի Վրաստանը, Հայաստանը, Ադրբեջանը եւ Իրանը:

Իրանի առաջին փոխնախագահի հետ հանդիպման ավարտից հետո, Վրաստանի վարչապետը հայտարարեց, որ Իրանի իշխանությունների հետ որոշակի պայմանավորվածություն է ձեռք բերվել Պարսից ծոցի եւ Սեւ ծովի միջեւ տարանցիկ միջանցքի զարգացման եւ էներգետիկական համագործակցության մասին:

Գիորգի Կվիրիկաշվիլու խոսքով, իրանական կողմը Վրաստանի հետ համագործակցելու պատրաստակամություն է հայտնել էներգետիկա-

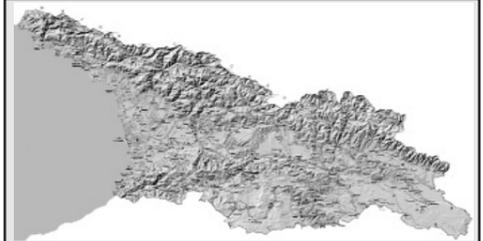
յի ոլորտում, այդ թվում՝ էլեկտրականության փոխանակման եւ Վրաստանին իրանական գազի մատակարարման հարցերում:

Իրանական կողմը պատրաստակամություն հայտնեց ընդլայնել էներգետիկայի ոլորտում Վրաստանի հետ համագործակցությունը: Խոսքը վերաբերում է էլեկտրաէներգիայի փոխանակմանն ու Վրաստանին իրանական գազի մատակարարմանը: Կողմերն առանձնակի ընդգծեցին երկկողմ տնտեսական կապերի զարգացման կարեւորությունը եւ պայմանավորվեցին, որ Վրաստանի եւ Իրանի միջկառավարական տնտեսական հանձնա-

ծողովի հաջորդ հանդիպումը կանցկացվի Վրաստանում 2017 թվականի ամռանը:

Վրաստանի վարչապետի պաշտոնական այցի շրջանակներում մի շարք փաստաթղթեր ստորագրվեցին: Համաձայնագրեր ստորագրվեցին նաեւ Վրաստանի եւ Իրանի մասնավոր հատվածի ներկայացուցիչների միջեւ:

Վրացական պատվիրակության կազմում ընդգրկված էին նաեւ էներգետիկայի նախարար Կախի Կալաձեն, արտաքին գործերի նախարար Միխեիլ Ջանեիլիձեն, էկոնոմիկայի նախարար Գիորգի Գախարիան, պաշտոնական այլ անձինք:

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ՊԱՇՏՈՆՆԵՐՈՒՄ ՆՇԱՆԱԿԱՆ ՏԱՐԻՔԱՅԻՆ ԱՐՄԱՆԱՓՎԱԿՈՒՆԵՐԸ ՎԵՐԱՑՎՈՒՄ ԵՆ

Գիտահետազոտական ինստիտուտի տնօրենի, վարչական այլ պաշտոններում նշանակման տարիքային սահմանափակումները վերացվում են: Վրաստանի կառավարությունը խորհրդարանի հաստատման է ներկայացրել փոփոխություններ գիտության, տեխնոլոգիաների եւ դրանց զարգացման օրենքներում, ըստ որի՝ վերացվում է գիտահետազոտական ինստիտուտի տնօրենի կամ վարչական այլ պաշտոններում նշանակման համար սահմանված 65 եւ ավելի տարիքի սահմանափակումը: Ինչպես նշեցին կառավարությունում, տարիքային սահմանափակման վերացումը պայմանավորված է գիտահետազոտական ինստիտուտների կոլեկտիվների յուրահատուկ կազմով եւ առանձնահատկությամբ:

ՀԱՍՏԱՏՎԵՑ ՀԱՎԱԿՈՒՄՑԻՈՆ ՌԱԶՄԱՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ՈՒ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅԱՆ ԾՐԱԳԻՐԸ

Վրաստանի արդարադատության նախարարի պաշտոնակատար Ալեքսանդր Բարամիձեի նախագահությամբ անցկացված հակակոռուպցիոն խորհրդի նիստում հաստատվեց 2017-2018 թվականների հակակոռուպցիոն ռազմավարությունն ու գործողության ծրագիրը:

Ինչպես տեղեկացրել է արդարադատության նախարարությունը, ռազմավարությունն ու գործողության ծրագիրը նշակվել են պետական զերատեսչությունների, ոչ կառավարական կազմակերպությունների ու միջազգային առաքելությունների հանձնարարականների հաշվառմամբ:

Ռազմավարական նոր փաստաթղթում հաշվի են առնվել CE խմբի երկրների, կոռուպցիայի դեմ պայքարի «Տնտեսական զարգացման եւ համագործակցության կազմակերպության հակակոռուպցիոն ցանց» եւ ոչ կառավարական TI, IDFI, GYLA կազմակերպությունների հանձնարարականները:

ՊԱՇՏՈՆԱԹՂ ԵՐԱՎ ՔՎԵՍՈ ՔԱՐԹԼԻ ՆԱՀԱՆՎԱԿԵՏԸ

Քվեմո Քարթլիի տարածաշրջանում պետական լիազոր-նահանգապետ Պաատա Խիզանիշվիլին պաշտոնաթող է եղել: Նա հայտարարել է, որ այլ աշխատանքի անցնելու կապակցությամբ, ներկայացրել է պաշտոնաթողության դիմում, թեւս չի մանրամասնել, թե որ կառույցում եւ ինչ պաշտոնում է աշխատելու:

Թե ով կզբաղեցնի նահանգապետի թափուր պաշտոնը, դեռեւս հայտնի չէ: Նշենք, որ Պաատա Խիզանիշվիլին Քվեմո Քարթլիի նահանգապետի պաշտոնում նշանակվեց 2014 թվականի դեկտեմբերին:

ՏԱՐԱԴԱՄԻ ՓՈՒՆԱՆԱԿԱՆ ԿՈՒՐՍԸ (28 ապրիլի)

Ազգային բանկի կողմից սահմանվել է տարադրամի հետեւյալ կուրսը:

ՏԱՐԱԴԱՄ	ԱՌՔ	ՎԱՃԱՌՔ
ԱՄՆ ԴՈՒՍԻ	2.395	2.495
ԵՎՐՈ	2.581	2.741
ՌՈՒՐԼԻ	0.04	0.047
ԴՐԱՄ	0.0038	0.0055

Ապրիլի 21-ի համեմատությամբ, դոլարի կուրսը աճել է 0.03 լարիով:

ԿՐԹԱԿԱՆ

ՍԿՍՎՈՒՄ Ե ՈՉ ՎՐԱՑԱԼԵԶՈՒ ԴՊՐՈՑՆԵՐԻ ՄԱՆԿԱՎԱՐԺՆԵՐԻ ՆԱԽԱՊԱՏՐԱՍՏՈՒՄԸ

«Հազարամյակի մարտահրավեր-Վրաստան-ուսուցիչների եւ դպրոցների տնօրենների մասնագիտական զարգացում» նախագծի շրջանակներում մեկնարկել է ոչ վրացալեզու դպրոցների մանկավարժների ու տնօրենների նախապատրաստումը:

Այդ նպատակով Մառնեուլիում նախագծի ներկայացուցիչները տեղեկատվական հանդիպում անցկացրին ոչ վրացալեզու դպրոցների տնօրենների եւ ուսուցիչների հետ: Հանդիպման նպատակն էր դպրոցների ներկայացուցիչներին ծանոթացնել նախագծի գործու-

նեությանն ու վերապատրաստման ծրագրին մասնակցելու կարեւորությամբ:

2017-2019 թվականներին նախագծի շրջանակներում վերապատրաստում կանցնեն քիմիայի, ֆիզիկայի, կենսաբանության, մաթեմատիկայի, անգլե-

րենի եւ աշխարհագրության 2177 ուսուցիչներ, ինչպես նաեւ ոչ վրացական դպրոցների 213 տնօրեններ ու մասնագիտական զարգացման մարզիչներ, ովքեր նախագծի շրջանակներում ընտրվել են այդ դպրոցներից:

Ելնելով վարժանքների ու աշխատանքային հանդիպումների անհրաժեշտությունից, հանդիպումները կանցկացվեն ազգային փոքրամասնությունների, մասնավորապես հայերեն, ադրբեջաներեն, ռուսերեն լեզուներով:

ՄՐՑՈՒՅԾ՝ ԴՊՐՈՑԱԿԱՆՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ

«ՎՐԱՑ ԼԵԶՈՒՆ ԾԱՆԱՊԱՐՉ՝ ԴԵՊԻ ԻՄ ԲԱՐԵԿԵՑՈՒԹՅՈՒՆԸ»

Այս վերնագրով երկրի հայկական դպրոցների բարձր դասարանցիների համար էսսեի մրցույթ է հայտարարել Վրաստանի Հաշտեցման եւ քաղաքացիական հավասարության պետնախարարի գրասենյակը:

Հայտերի ընդունումը կշարունակվի մինչեւ մայիսի 20-ը: Մրցույթի նպատակն է Վրաստանի հայկական դպրոցների IX-XII դասարանների աշակերտության շրջանում վրաց լեզվի իմացության կարեւորության մասին իրազեկվածության բարձրացումը:

Մրցույթն անցկացվում է Վրաստանում Միավորված Ազգերի Կազմակերպության գրասենյակի ֆինանսական աջակցությամբ: Էսսեն պետք է գրված լինի վրաց լեզվով, պարունակի նվազագույնը 150 բառ: Էսսեն հնարավոր է ուղարկել էլեկտրոնային ձեւաչափով կամ տպագիր եւ ձեռագիր տարբերակով: Ստեղծագործական աշխատանքի վերջում պետք է նշել հեղինակի անունը, ազգա-

նունը, դասարանը, դպրոցի անվանումը եւ կոնտակտային տվյալները:

Մրցույթի արդյունքում հատուկ կազմված հանձնաժողովը կընտրի 4 հաղթողների, ովքեր մայիսի 26-ին, Վրաստանի անկախության օրվան նվիրված միջոցառմանը կպարգևատրվեն պատվոգրերով եւ պլանշետներով: Էսսեն կարող էք ուղարկել հետեւյալ հասցեներով. էլ. հասցե՝ press@smr.gov.ge կամ թիվիսի, Լեոնիձե 3/5, Հաշտեցման եւ քաղաքացիական հավասարության պետնախարարի գրասենյակ (տեղեկատու անձ՝

Մանանա Մճեղիշվիլի - 577 999 773, Սամցխե-Ջավախեթիի տարածաշրջանում պետնախարարի աշխատակազմի ներկայացուցիչ Արտյուշ Մելքոնյան - 593 381 038, Քվեմո Քարթլիի տարածաշրջանում՝ պետնախարարի աշխատակազմի ներկայացուցիչ Ջաուր Դարգալի - 591 300 036):

ԱՊՐԻԼԻ 24-Ը ՀԱՅՈՑ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ԶՈՐԵՐԻ ՀԻՇԱՏԱԿԻ ՕՐՆ Է

(Սկիզբը՝ 1-ին էջում)

Նախագահ Սերժ Սարգսյանը՝ տիկնոջ Ռիտա Սարգսյանի հետ, Ծիծեռնակաբերդի հուշահամալիրում հարգանքի տուրք նատուցեց 1915թ. Օսմանյան թուրքիայի իրականացրած ոճիրի՝ Հայոց ցեղասպանության անմեղ զոհերի հիշատակին: Հայաստանի ղեկավարի հետ Ծիծեռնակաբերդի բարձունք էին եկել նաև Հայաստանի ազգային ժողովի նախագահ Գալուստ Սահակյանը, վարչապետ Կարեն Կարապետյանը, բարձրաստիճան պաշտոնյաներ, հասարակական-քաղաքական գործիչներ: Անմար կրակի մոտ Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ Ամենայն Հայոց կաթողիկոսի հանդիսապետությամբ հոգեհանգստյան պաշտոն կատարեց հոգևոր դասը, ներկաները զուլխ խոնարհեցին եւ մեկ րոպե լռությամբ հարգեցին սպանված 1,5 միլիոն հայերի հիշատակը:

Օսմանյան կառավարության կողմից իրականացված

Հայոց ցեղասպանության փաստը հիմնավորվել է ճանաչվել ու հաստատվել ակնառեսների վկայություններով, օրենքներով, բանաձեւերով ու բազմաթիվ նահանգների եւ միջազգային կազմակերպությունների որոշումներով: Հայոց ցեղասպանությունն ընդունել են այնպիսի կազմակերպություններ, ինչպիսիք են Եվրոպայի խորհուրդը, Եվրախորհրդարանը, ՄԱԿ-ի մի քանի հանձնաժողովներ, Եկեղեցիների համաշխարհային միությունը, ՄԵՐԿՈՍՏԻՐ-ի խորհրդարանը եւ այլն: Հայոց ցեղասպանությունը ճանաչել են շատ պետություններ. առաջինը պաշտոնապես ընդունել է Ուրուգվայը 1965թ.: Հայ ժողովրդի կոտորածը պաշտոնապես դատապարտել ու ճանաչել են որպես ցեղասպանություն՝ ըստ միջազգային իրավունքի, հետեւյալ երկրները՝ Ֆրանսիա, Իտալիա, Բելգիա, Նիդերլանդներ, Շվեյցարիա, Շվեդիա, Ռուսաստան, Լեհաստան, Լիտվա, Հունաստան, Սլովակիա, Կիպրոս, Լիբանան, Ուրուգվայ, Արգենտինա (2 օրենք, 5 բանաձեւ), Վենեսուելա, Չիլի, Բո-

Լիվիա, Կանադա, Վատիկան, Ավստրիա, Լյուքսեմբուրգ, Չեխիա, Գերմանիա, Ավստրալիայի Նոր Հարավային Ուելս նահանգը, ԱՄՆ 45 նահանգներ:

ՀԱՅՈՑ ԾԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹՅԱՆԸ ՆՎԻՐՎԱԾ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐ ՎՐԱՍՏԱՆՈՒՄ

(Սկիզբը՝ 1-ին էջում)

խաղաղության հիմնադրամ» հասարակական կազմակերպության նախագահ Գիորգի Թումանյանը:

Վրաստանի խորհրդարանի պատգամավոր Դավիթ ճիճինաձեն իր ելույթում նշեց, որ այս ողբերգական օրը իրեն պարտավորված է զգում հայ ժողովրդի կողքին լինել եւ վշտակից դառնալ նրան:

Թբիլիսիում անցկացված միջոցառումներին, որը կազմակերպել էին Վրաստանում Հայաստանի դեսպանությունը, Վիրահայոց թեմը, Վրաստանում գործող պետական եւ հասարակական կազմակերպությունները, ներկա էին Վրաստանում Հայաստանի արտակարգ եւ լիազոր դեսպան Յուրի Վարդանյանը՝ տիկնոջ Էլեոնորա Վարդանյանի հետ, Վիրահայոց թեմի առաջնորդ Տեր Վազգեն եպիսկոպոս Միրզախանյանը, Վրաստանի խորհրդարանի պատգամավորներ Դավիթ ճիճինաձեն եւ Ռուսլան Պողոսյանը, Թբիլիսիի սակրեբուլոյի Իսանիի շրջանից պատգամավոր Իլիա Ջիշկարիանին, Վրաց Ուղղափառ Եկեղեցու «Վրացական համալսարանի» ռեկտոր, պրոֆեսոր Սերգո Վարդուսանիձեն, «Վրաստան» թերթի խմբագիր Վան Բայրուրթյանը, Թբիլիսիի Պետրոս Աղայանի անվան թատրոնի զեղարվեստական ղեկավար Արմեն Բայանդուրյանը, բանաստեղծ-թարգմանիչ Գիվի Շահնազարը, «Հայարտուն» մշակութային կենտրոնի ղեկավար Լեւոն Չիդիյանը, Թբիլիսիի Վ.Սարաջիշվիլու անվան կոնսերվատորիայի ամբիոնի վարիչ, պրոֆեսոր Էռնեստ Առաքելովը: Այստեղ էին նաև Վրաստանում Գերմանիայի, Հունգարիայի, Բուլղարիայի, Իսրայելի, Վատիկանի, ԱՄՆ-ի դեսպանությունների, Շվեյցարիայի դեսպանությունում Ռուսաստանի ներկայացուցչության, միջազգային կազմակերպությունների, քույր եկեղեցիների, ազգային փոքրամասնությունների, վրաց հասարակայնության ներկայացուցիչները:

Հիշատակի միջոցառման ընթացքում հնչեցին նաև երաժշտական եւ ասմունքի կատարումներ:

ՊՍԱՐԱԳ՝ ՆՎԻՐՎԱԾ ՄԵՑ ԵՂԵՌՆԻ ՉՈՅԵՐԻՆ

Ապրիլի 24-ին Թբիլիսիի Սուրբ Էջմիածին եկեղեցում Վիրահայոց թեմի առաջնորդ Տեր Վազգեն եպիսկոպոս Միրզախանյանը Հայոց ցեղասպանության սուրբ նահատակների հիշատակին մատուցեց պատարագ, որին ներկա էին Վրաստանում Հայաստանի դեսպան Յուրի Վարդանյանը, Վրաստանի խորհրդարանի անդամներ, Թբիլիսիի հայ համայնքի ներկայացուցիչներ, խորհրդարանի պատգամավորներ, համայնքային գործիչներ, մտավորականներ:

Պատարագին հետեւեց եկեղեցու բակում կանգնեցված Ցեղասպանության հիշատակի խաչքարի մոտ Հայոց ցեղասպանության սուրբ նահատակների հիշատակի ոգեկոչման հատուկ արարողությունը:

ՀԱՆՐԱՅՎԱԾ ԹՈՒՐԵԱՅԻ ԴԵՄՊՍՏՈՒԹՅԱՆ ՄՈՏ

Թբիլիսիում, Վակեի թաղամասում գտնվող Թուրքիայի դեսպանության մոտ ապրիլի 24-ին անցկացվեց հանրահավաք:

Հանրահավաքին մասնակից շուրջ 200 երիտասարդների առջև հայերենով, վրացերենով եւ անգլերենով ելույթ ունեցողները Հայոց ցեղասպանության ճանաչման ու հատուցման կոչ արեցին:

Հանրահավաքն անցկացվեց խաղաղ մթնոլորտում, պահպանելով հասարակական կարգի բոլոր նորմերը:

ԲԱԹՈՒՄԻ

ԲԱՐԵՆՈՍՈՒԹՅԱՆ ԿԱՐԳ՝ ՆՎԻՐՎԱԾ ՄՐԲԱՊԱՍՎԱԾ ՆԱՀԱՏԱԿՆԵՐԻ ՀԻՇԱՏԱԿԻՆ

Ապրիլի 24-ին Բաթումիի Սուրբ Փրկիչ եկեղեցում եւ Հայոց ցեղասպանության զոհերի հիշատակին նվիրված խաչքարի մոտ կատարվեց Հայոց ցեղասպանության սրբադաված նահատակների հիշատակին նվիրված բարեխոսության կարգ: Միջոցառմանը ներկա էր Բաթումիում ՀՀ գլխավոր հյուպատոս Եղիշե Սարգսյանը:

ԱՆԱԼՔԱԼԱՔԻ-ՆԻՆՈՇՄԻՆԴԱ

ԽՈՆԱՐՉՈՒՄ ՄԵՑ ԵՂԵՌՆԻ ՉՈՅԵՐԻ ՀԻՇԱՏԱԿԻՆ

Ապրիլի 24-ին Հայոց ցեղասպանության զոհերի հիշատակին նվիրված միջոցառումներ անցկացվեցին Ախալքալաքում: Տեղի Սուրբ Խաչ եկեղեցում մատուցվեց հոգեհանգստյան պատարագ, ապա հավաքվածները ծաղկեպսակներ դրեցին Մեծ Եղեռնի զոհերի հիշատակին նվիրված խաչքարին:

Ապրիլի 24-ին, ի նշանավորումն Հայոց ցեղասպանության 102-րդ տարելիցի, Նինոսմիդայի մունիցիպալիտետի հասարակությունը, հյուրերի հետ միասին, հավաքվեցին Մեծ Եղեռնի զոհերի հիշատակին նվիրված հուշակոթողի մոտ, հարգանքի տուրք մատուցելու սրբադաված նահատակների հիշատակին:

Ցեղասպանության 102-րդ տարելիցի միջոցառումներին մասնակցեցին Վրաստանի խորհրդարանի պատգամավոր Հենզել Մկոյանը, Սանվել Մանուկյանը, Ախալքալաքի եւ Նինոսմիդայի մունիցիպալիտետների վարչության նախագահներ Էդուարդ Աղասարյանը եւ Գագիկ Կարսլյանը, սակրեբուլոյի նախագահներ Համլետ Մովսիսյանը եւ Սմբատ Կյուրեղյանը, տեղական ոչ կառավարական կազմակերպությունների ներկայացուցիչներ, մտավորականներ:

ԴՈՆԱԼԴ ԹՐԱՄՓ. «ՄԵՆՔ ՀԻՇՈՒՄ ՈՒ ՈՉԵԿՈՉՈՒՄ ԵՆՔ ՄԵՑ ԵՂԵՌՆԻ ՏԱՌԱՊԱՆՔՆԵՐԻ ԲՈՎՈՎ ԱՆՃԱՄՆԵՐԻՆ»

Հայոց ցեղասպանության 102-րդ տարելիցի կապակցությամբ, ԱՄՆ նախագահ Դոնալդ Թրամփը տարածել է հայտարարություն:

Իր ուղերձում ԱՄՆ նախագահը նշել է. «Այսօր մենք հիշում եւ ոգեկոչում ենք 20-րդ դարի վատթարագույն զանգվածային վայրագություններից մեկի՝ Մեծ Եղեռնի (Մեծ Եղեռն) եզրույթը ԱՄՆ նախագահը արտասանեց հայերեն. խմբ.) տառապանքների բովով անցածներին: 1915թ. սկսած՝ Օսմանյան կայսրության վերջին տարիների ընթացքում, մեկ ու կես միլիոն հայեր զոհ են գնացել տեղահանություններին, կոտորածներին ու մահվան երթերին: Ես միանում եմ Ամերիկայի հայկական համայնքին եւ աշխարհասփյուռ հայությանը՝ սգալու կորսված մարդկային անմեղ կյանքերի ու կրած բազում տառապանքների վիշտը:

Ստորելով մարդկային պատմության այս մռայլ դրվագի շուրջ՝ մենք նաև արժանին ենք մատուցում հայ ժողովրդի աննկուն ոգուն: Շատերը նոր կյանք կերտեցին Միացյալ Նահանգներում եւ իրենց անցյելի ներդրումն ունեցան մեր երկրում՝ իրենց սրտում վառ պահելով հիշողությունները պատմական հայրենիքի մասին, որտեղ նրանց նախնիները կերտել էին հնագույն հզոր քաղաքակրթություններից մեկը:

Մենք պետք է հիշենք վայրագությունները, որպեսզի թույլ չտանք դրանց կրկնությունը: Մենք ողջունում ենք ցավալի անցյալի փաստերն ընդունելու ու դրանց հետ հաշվի գտնելու ջանքերը, որ ձեռնարկվում են հայերի ու թուրքերի կողմից՝ որպես առավել արդարացի ու հանդուրժողական ապագայի համար հիմքեր նախապատրաստելու հույժ կարեւոր քայլ»:

ԹՈՒՐԵԱՅԻ ՆԱԽԱՎԱՀԻ ԱՊՐԻԼԻ 24-Ի ՈՒՂԵՐԶԸ

Թուրքիայի նախագահ Ռեջեփ Թախիփ Էրդողանը, ապրիլի 24-ին Հայոց ցեղասպանության տարելիցին հանդես է եկել հայտարարությամբ:

Նրա ուղերձն ընթերցվել է Ֆերիքոյի Սուրբ Վարդանանց եկեղեցում կազմակերպված արարողության ժամանակ: «Անադոլու» գործակալությունը նախագահական ուղերձը հրատարակել է արեւելահայերենով եւ արեւմտահայերենով:

Ուղերձում Էրդողանը, խոսել է միայն «Առաջին համաշխարհային պատերազմի դժվար պայմաններում կյանքից հեռացած օսմանյան հայերի մասին»՝ ցավակցություն հայտնելով նրանց թոռներին: Ուղերձում Թուրքիայի նախագահը կարեւորել է հայ համայնքի դերը երկրի զարգացման գործում՝ նշելով, թե հայերը «ինչպես երեկ, այնպես էլ այսօր երկրի հավասար ու ազատ քաղաքացիներն են, կարելի էր են կատարում հասարակական, քաղաքական ու առեւտրային կյանքում»:

Ուղերձում Էրդողանը հայտնել է, թե իրենք առաջիկա ժամանակաշրջանում շարունակելու են աշխատանքները՝ «ուղղված Օսմանյան հայերի հիշողությանն ու հայկական մշակութային ժառանգությանը տեր կանգնելուն»:

«Աստուծոց ողորմություն եմ խնդրում միլիոնավոր օսմանյան քաղաքացիների համար, ովքեր կյանքից հեռացել են Առաջին համաշխարհային պատերազմի դժվար պայմաններում»,- ասվում է ուղերձի եզրափակիչ հատվածում:

ԵՐԿԿՈՒՄԱԿՑԱԿԱՆ ԲԱՆԱԶԵՎ՝ ԱՄՆ ՍԵՆԱՏՈՒՄ

Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների Նյու Ջերսի նահանգը ներկայացնող դեմոկրատ սենատոր Ռոբերտ Մենենդեյսը ապրիլի 24-ին Սենատին ներկայացրել է երկկուսակցական նախագիծ, որով առաջարկվում է ճանաչել Հայոց ցեղասպանությունը:

Ներկայացված նախագիծով առաջարկվում է երաշխավորել, որ Միացյալ Նահանգների արտաքին քաղա-

քականությունը կարտացոլի համապատասխան ըմբռնում մարդու իրավունքներին առնչվող հարցերին,

մարդկության դեմ հանցագործություններին, էթնիկ զտումներին եւ ցեղասպանություններին՝ ԱՄՆ-ի կողմից փաստագրված Հայոց ցեղասպանության օրինակով:

Նախագծի համահեղինակներն են սենատորներ Թեդ Զրուզը, Էդ Մարկին եւ Թոմ Ուոլդը: